

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 listopada 2013r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Maria Jolanta Kazberuk (spr.)

Sędziowie: SA Bohdan Bieniek

SA Piotr Prusinowski

Protokolant: Agnieszka Charkiewicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 5 listopada 2013 r. w B.

sprawy z odwołania S. F.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o wcześniejszą emeryturę

na skutek apelacji S. F.

od wyroku Sądu Okręgowego w Suwałkach III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 20 grudnia 2012 r. sygn. akt III U 421/12

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 maja 2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O., powołując się na przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) i ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. z 2009r. Dz. U. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) odmówił S. F. prawa do emerytury w obniżonym wieku z uwagi na nieudowodnienie 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy nie zaliczył do tego stażu okresu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w O. od 1 października 1977r. do 31 grudnia 1996r., gdyż pracodawca w świadectwie pracy wystawionym za w/w okres wskazał, że wnioskodawca pracował jako tokarz – mechanik samochodowy bez podstawy prawnej tej kwalifikacji.

W odwołaniu S. F. domagał się zmiany decyzji i przyznania prawa do wcześniejszej emerytury. Podkreślił, że w spornym okresie pracował jako mechanik w kanałach remontowych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Wyrokiem z dnia 20 grudnia 2012r. Sąd Okręgowy w Suwałkach oddalił odwołanie.

Sąd pierwszej instancji stwierdził, iż wnioskodawca nie posiada co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Takie wnioski wywiódł na podstawie całego zebranego w sprawie materiału dowodowego i argumentów zaprezentowanych przez odwołującego. Podkreślił przy tym, iż przepisy kodeksu postępowania cywilnego nie przewidują ograniczeń dowodowych, właściwych w postępowaniu przed organem rentowym, o których mowa w §

22 i § 21 ust. 4 i § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Sąd Okręgowy odniósł się do art. 184 w/w ustawy i ustalił, iż odwołujący, urodzony dnia (...), złożył wniosek o emeryturę dnia 6 kwietnia 2012r. ZUS przyjął, że legitymuje się on ogólnym stażem pracy w wymiarze 29 lat 3 miesięcy i 29 dni oraz posiada 2 lat stażu pracy w warunkach szczególnych. Wnioskodawca podważał stanowisko ZUS co do nie zaliczenia do jego stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od 3 października 1977r. do 31 grudnia 1996r. jako mechanika przy naprawie pojazdów mechanicznych w kanałach.

Sąd pierwszej instancji ocenił zeznania świadków Z. B., J. G. (1), M. R., S. F. i W. W.. Po czym przyjął, iż wprawdzie wskazywali oni, że wnioskodawca pracował w kanałach remontowych, to jednak na podstawie ich twierdzeń nie można było stwierdzić, że wykonywał tę pracę stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Miał bowiem w tym czasie różne angaże, w tym palacza c.o.

Zdaniem Sądu pierwszej instancji analiza dowodów z zeznań świadków i akt osobowych nie przemawiała za uznaniem, że S. F. w latach 1977 – 1996 był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy jako mechanik naprawy sprzętu ciężkiego w kanałach remontowych i wykonywał pracę w warunkach szczególnych, o której mowa w wykazie A dziale XIV pod poz.16 załącznika do w/w rozporządzenia.

Reasumując, Sąd pierwszej instancji wskazał, że na dzień 1 stycznia 1999r. wnioskodawca legitymuje się jedynie dwuletnim okresem pracy w warunkach szczególnych, posiada 29-letni okres ogólnego stażu pracy oraz ukończył 60 lat. Nie udowodnił zaś wymaganego treścią § 4 ust. 1 pkt 3 w/w rozporządzenia co najmniej 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Apelację od powyższego wyroku wniósł odwołujący. Zaskarżając wyrok w całości, zarzucił mu:

1. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na ustaleniu, że S. F. na dzień 1 stycznia 1999r. legitymował się co najmniej lub jedynie dwuletnim okresem pracy w warunkach szczególnych, a w latach 1977 – 1996 nie wykonywał pracy mechanika naprawy sprzętu ciężkiego w kanałach remontowych w pełnym wymiarze czasu pracy i nie posiadał umiejętności wykonywania pracy przy naprawach samochodów i sprzętu ciężkiego w kanałach naprawczo – remontowych,

2. przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, tj. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. z uwagi na:

a) nierozważenie przez Sąd całego materiału dowodowego, w tym pominięcie zeznań świadka S. F., kserokopii książeczki wojskowej i zaświadczenia o ukończeniu kursu dla kierowców zawodowych kategorii III,

b) uznanie, wbrew zasadom doświadczenia życiowego i logiki, że powoływanie się przez S. T. F. w podaniu o podwyżkę z 1982r. na posiadane wykształcenie i staż pracy, fakt szkolenia młodzieży z zakresu „obróbki mechanicznej metali” od 2 listopada 1983r., wyrażenie przez pracodawcę odwołującego zgody na wykonywanie poza normalnymi godzinami pracy dodatkowej pracy w charakterze tokarza, podjęcie nauki w Wieczorowym Technikum dla Pracujących, skierowanie pisma do (...) w O., a wreszcie powierzenie mu obowiązków palacza c.o. na jeden sezon grzewczy 1994-1995 świadczy o tym, że w latach 1977-1996 nie wykonywał on pracy w warunkach szczególnych w pełnym wymiarze czasu jako mechanik przy naprawach pojazdów mechanicznych w kanałach naprawczo-remontowych,

c) uznanie, że skoro odwołujący nie miał wykształcenia zawodowego w zakresie mechaniki samochodowej, to nie mógł wykonywać pracy przy naprawach pojazdów samochodowych i sprzętu ciężkiego w kanałach remontowych mimo tego, że doświadczenie życiowe wskazuje, że wiele osób wcześniej i obecnie pracuje w innym zawodzie niż wyuczony.

3. naruszenie art. 473 k.p.c. poprzez zdeprecjonowanie zeznań świadków Z. B., J. G. (2) i M. R. w zakresie wykonywania przez S. F. pracy przy naprawach pojazdów samochodowych w kanałach remontowych.

4. naruszenie art. 328 § 2 k.p.c., które może mieć wpływ na wynik sprawy.

5. naruszenie przepisów art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c., art. 473 k.p.c., art. 258 k.p.c. i art. 299 k.p.c. oraz

6. nierozpoznanie istoty sprawy, polegające na tym, że Sąd nie poczynił żadnych konkretnych ustaleń faktycznych co do okresów i wymiaru czasu pracy w warunkach szczególnych wykonywane przez odwołującego w latach 1977- 1996.

Apelujący wniósł o zmianę wyroku i przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych z dniem 28 lipca 2012r., ewentualnie jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

Sąd Okręgowy poczynił w sprawie trafne ustalenia faktyczne na podstawie wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego. Sąd odwoławczy w całości je akceptuje i uznaje za własne. Na aprobatę zasługuje również dokonana przez Sąd pierwszej instancji ocena prawna.

Kwestią sporną w rozpoznawanej sprawie było ustalenie czy na dzień 1 stycznia 1999 r. ubezpieczony legitymował się wymaganym co najmniej 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach i czy w związku z tym spełniał przesłanki do przyznania prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j.: Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.).

Przepis art. 184 ustawy w sposób odrębny i szczególny uregulował sytuację prawną ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy w dniu wejścia w życie ustawy - 1 stycznia 1999 r., legitymowali się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz okresem składkowym i nieskładkowym, o którym mowa w art. 27 ustawy, gwarantując im prawo do nabycia emerytury po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32.

Intencją ustawodawcy było zapewnienie nabycia uprawnień emerytalnych dla tej kategorii ubezpieczonych, którzy w chwili wejścia w życie ustawy spełniali wymagane warunki stażu, w tym stażu pracy w szczególnych warunkach, za wyjątkiem wieku emerytalnego przewidzianego w art. 32 ustawy.

Ustalenie czy wykonywane obowiązki pracownicze były realizowane w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze podlega ocenie na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.). W myśl § 2 ust. 1 powołanego rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Z kolei § 4 ust. 1 pkt 1 i 3 rozporządzenia określa przesłanki, których łączne spełnienie przez pracownika, warunkuje nabycie prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach tj. osiągnięcie wieku emerytalnego wynoszącego: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz wykazanie wymaganego okresu zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ugruntowany jest pogląd, że tylko praca w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze na stanowiskach wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. wykonywana stale i w pełnym wymiarze uzasadnia skorzystanie z uprawnień do wcześniejszej emerytury. Praca w szczególnych warunkach to przy tym praca wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 14 września 2007r., III UK 27/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 325; z dnia 19 września 2007r., III UK 38/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 329; z dnia 6 grudnia 2007r., III UK 66/07, LEX nr 483283; z dnia 22 stycznia 2008r., I UK 210/07, OSNP 2009 nr 5-6, poz. 75; z dnia 24 marca 2009r., I PK 194/08, LEX nr

528152; z dnia 6 czerwca 2011r., IUK 393/10, LEX nr 950426). Zauważyć także należy, że prawo do wcześniejszej emerytury stanowi odstępstwo od zasady powszechnego wieku emerytalnego i w związku z tym nie można poprzestać tylko na jego uprawdopodobnieniu, lecz musi zostać udowodnione, a temu służą dokumenty. Dlatego, w tej kategorii spraw podkreśla się, że same zeznania świadków, gdy nie znajdują potwierdzenia w dokumentach pracowniczych nie stanowią miarodajnego dowodu pracy w szczególnych warunkach (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 20 września 2012 r., III AUa, Lex nr 1223476).

W zaskarżonej decyzji z dnia 15 maja 2012r. organ rentowy za udowodniony uznał ogólny staż pracy wnioskodawcy w wymiarze 29 lat, 2 miesięcy i 27 dni. Zaliczył przy tym wnioskodawcy do stażu pracy w warunkach szczególnych zatrudnienie w wymiarze 2 lat od 1 stycznia 1997r. do 31 grudnia 1998r. w O. Przedsiębiorstwie (...). Zaznaczył, że wcześniejszy okres pracy w tym zakładzie od 1 października 1977r. do 31 grudnia 1996r. nie może być zaliczony do tego stażu pracy, gdyż w świadectwie pracy z dnia 18 marca 2003r. pracodawca wskazał stanowisko tokarza, nie powołując przepisów resortowych.

Sąd pierwszej instancji, po przeprowadzeniu postępowania dowodowego i dokonaniu analizy przebiegu zatrudnienia wnioskodawcy, doszedł do wniosku, iż zaskarżona decyzja jest prawidłowa i oddalił odwołanie. Sąd Apelacyjny zgadza się z rozstrzygnięciem Sądu Okręgowego i podziela to stanowisko, że materiał dowodowy sprawy nie uprawniał do przyjęcia, iż wnioskodawca w spornym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracował w warunkach szczególnych. Argumenty zawarte w apelacji mają charakter polemiczny i są wynikiem subiektywnego poglądu wnioskodawcy na sprawę.

W przedmiotowej sprawie poza sporem pozostaje fakt, iż S. F. w okresie od 1 października 1977r. do 18 czerwca 2003r. był zatrudniony w O. Przedsiębiorstwie (...). W tym od 1 stycznia 1997r. do 31 grudnia 1998r. – jak wskazuje świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 18 czerwca 2003r. (k. 6 akt ZUS) - pracował stale i w pełnym wymiarze czasu na stanowisku sprzedawcy paliw na stacji paliw, wymienionym w wykazie A dziale IV poz. 19 pkt 6 załącznika nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty (Dz. Urz. MB i PMB nr 3, poz. 6). ZUS uwzględnił powyższy okres zatrudnienia do stażu pracy w warunkach szczególnych.

Kwestionowany pozostawał zaś okres zatrudnienia w w/w zakładzie od 1 października 1977r. do 31 grudnia 1996r. Wnioskodawca twierdził, że wtedy cały czas pracował w warunkach szczególnych jako mechanik przy naprawie pojazdów mechanicznych w kanałach. Sąd Okręgowy nie dał wiary tym twierdzeniom i wbrew zarzutom apelacji prawidłowo ustalił, że w spornym okresie skarżący jednak nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu obowiązków na stanowisku mechanika pojazdów mechanicznych w kanałach, wymienionym w wykazie A w dziale XIV pod poz. 16 załącznika do w/w rozporządzenia (prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych). Sąd ten nie naruszył przy tym zasady swobodnej oceny dowodów, o której mowa w art. 233 § 1 k.p.c.

Jak wskazuje judykatura, Sąd jest zobligowany uwzględnić wszystkie dowody przeprowadzone w postępowaniu, jak też uwzględnić wszelkie okoliczności towarzyszące ich przeprowadzaniu (wyrok SN z dnia 11 lipca 2002r. IV CKN 1218/00). Granice swobodnej oceny dowodów winny być wyznaczone wymogami prawa procesowego, doświadczenia życiowego oraz regułami logicznego myślenia. W myśl powyższych dyrektyw Sąd pierwszej instancji rozważa w sposób racjonalny i wszechstronny materiał dowodowy, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych, a wiążąc ich moc i wiarygodność odnosi do pozostałego materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie (wyrok SN z dnia 10 czerwca 1999r. w sprawie II UK 685/98). Stąd o naruszeniu art. 233 § 1 k.p.c. można mówić w sytuacji wykazania Sądowi pierwszej instancji uchybienia podstawowym regułom służącym ocenie wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów, tj. regułom logicznego rozumowania, zasadom doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów. Apelujący nie wykazał aby Sąd pierwszej instancji rozstrzygając niniejszą sprawę, naruszył powyższe reguły.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy prawidłowo ocenił treść akt osobowych, z których nie wynika aby wnioskodawca pracował przez cały sporny okres tylko na stanowisku mechanika przy naprawie pojazdów mechanicznych w kanałach remontowych.

O tym, że odwołujący był zatrudniony wówczas na innym stanowisku - tokarza, niewymienionym w wykazie A załącznika do w/w rozporządzenia, a tylko przez siedem miesięcy był mechanikiem, a w sezonie grzewczym 1994/1995 palaczem c.o., świadczą dokumenty załączone do tych akt takie jak: skierowanie do pracy w (...) w O. z dnia 30 września 1977r., dyplom uzyskania tytułu mistrza tokarza z dnia 10 lipca 1976r., zaświadczenie kwalifikacyjne z dnia 15 października 1977r. Komisji Kwalifikacyjnej działającej przy (...) O. o zaliczeniu wnioskodawcy do robotników budowlano – montażowych takich jak tokarz (cz. A akt). Wynika to również z umowy o pracę z dnia 1 października 1977r. i dwóch podań wnioskodawcy: z dnia 15 maja 1982r. o podwyżkę i z dnia 2 listopada 1983r. o zezwolenie na prowadzenie szkoleń uczniów (...) przy (...) z zakresu „obróbki mechanicznej metali” oraz zgoda pracodawcy w tym przedmiocie oraz szereg angaży (cz. B akt). Wskazują na to także: pismo pracodawcy z dnia 2 czerwca 1978r. o wyrażeniu zgody na podjęcie nauki w Technikum Wieczorowym dla Pracujących w roku szkolnym 78/79, zezwolenie na wykonywanie zajęcia ubocznego w Zakładach Usług (...) w O. od dnia 15 czerwca 1984r. do 18 czerwca 1984r., prośba pracodawcy o odroczenie ćwiczeń wojskowych z dnia 20 maja 1985r. (w piśmie tym podano, że wnioskodawca był tokarzem, mistrzem, brygadzystą) i opinia służbowa (cz. C akt).

Chronologiczna ocena treści angaży załączonych do akt osobowych wskazywała, że skarżący od rozpoczęcia zatrudnienia w (...) pracował jako tokarz, od dnia 1 kwietnia 1982r. był krótko mechanikiem, od dnia 1 listopada 1982r. znów tokarzem, od 3 października 1994r. powierzono mu obowiązki palacza c.o., a od dnia 1 stycznia 1997r. został robotnikiem stacji paliw.

Załączone do akt osobowych świadectwa pracy także nie wskazują na to, że wnioskodawca pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy tylko jako mechanik przy naprawie pojazdów mechanicznych w kanałach remontowych. Ze świadectwa wykonywania prac w warunkach szczególnych z dnia 18 czerwca 2003r. wynika bowiem, że w okresie od 1 września 1982r. do 31 grudnia 1994r. skarżący stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał prace tokarza – mechanika samochodowego, wymienione w wykazie A dziale XIV poz. 16 stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty oraz zwykle świadectwo pracy z dnia 18 czerwca 2003r. zawierające analogiczny zapis, iż w/w okresie było on zatrudniony jako tokarz – mechanik samochodowy.

Poza tym, wbrew zarzutom apelacji, Sąd pierwszej instancji respektował w sprawie zasadę wskazaną w art. 473 k.p.c. a odnoszącą się do braku ograniczeń dowodowych w postępowaniu cywilnym. Dopuścił bowiem dowody z zeznań wielu świadków na okoliczność charakteru pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w spornym okresie. Następnie dokonał prawidłowej i zgodnej z art. 233 § 1 k.p.c. oceny tych zeznań. W rezultacie trafnie uznał brak podstaw do przyjęcia, że odwołujący w spornym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu naprawiał pojazdy mechaniczne w kanałach remontowych, jak wymaga tego treść poz. 16 działu XIV wykazu A załącznika do w/w rozporządzenia. Zeznania zatrudnionych wraz z wnioskodawcą w spornym okresie świadków, w tym Z. B., J. G. (1), S. F. oraz kierownika warsztatu M. R. są niespójne co do tej kwestii (k. 24, 44), przez co nie stanowią wiarygodnych dowodów w sprawie.

Jak stwierdził Z. B., odwołujący cały czas naprawiał ciężki sprzęt budowlany (dźwigi, koparki) w kanałach remontowych. J. G. (1) podał zaś odmiennie, że wnioskodawca wymontowywał w tych kanałach (a nie naprawiał) z pojazdów skrzynie biegów i silniki oraz czasem pracował poza kanałami remontowymi. M. R. podał, że odwołujący cały czas pracował jako mechanik i naprawiał w kanałach samochody ciężarowe i dostawcze. S. F. krótko stwierdził, że wnioskodawca pracował w warsztacie samochodowym. Z kolei W. W. (dyrektor zakładu (...)) ogólnie zeznał, że był on zatrudniony jako pracownik fizyczny (k. 54). Świadek nie był w stanie wskazać czy był on mechanikiem czy tokarzem oraz jakie czynności wykonywał w warsztacie.

Z kolei wnioskodawca zeznał, że jako mechanik pracował w kanałach remontowych i wymontowywał silniki, resory, tylne mosty i skrzynie biegów oraz zajmował się konserwacją samochodów. Przyznał, że czasem pracował poza kanałem. Stwierdził również, że po wymontowaniu części z samochodu, ktoś inny zajmował się ich naprawą (k. 54).

Sąd Apelacyjny uzupełnił postępowanie dowodowe o zeznania świadka M. W. (k. 110v- 111), który podał, iż pracował wraz z wnioskodawcą na stanowisku mechanika w warsztacie samochodowym. Wykonywali oni prace w kanale remontowym przy samochodach np. marki (...), czasem przy ciężkim sprzęcie gaśnicowym. Wyjmowali z nich skrzynie biegów, resory i mosty. Pracowali również poza kanałem, naprawiając głowice w samochodach. Świadek przyznał, że nie uczestniczył w naprawie wymontowanego sprzętu, jednocześnie utrzymując, że w takich naprawach uczestniczył jednak wnioskodawca, np. naprawiając skrzynię biegów razem z panem B..

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, z powyższych zeznań świadków i wnioskodawcy w sposób pewny nie wynika aby pracował on stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przy naprawach pojazdów mechanicznych w kanałach remontowych. Do takich napraw nie można bowiem zaliczyć (wskazywanych przez świadków i wnioskodawcę), także wykonywanych w kanałach remontowych, prac demontażu części z samochodów, które są technicznie prostsze od napraw pojazdów mechanicznych. Należy podkreślić, że takie prace demontażu nie zostały wymienione w wykazie A załącznika do w/w rozporządzenia.

Poza tym walor dowodowy zeznań świadków obniżał fakt, że nie mieli oni sposobności codziennej obserwacji pracy wnioskodawcy w spornym okresie. Np. J. G. (1) – jak wskazał - jeździł w pogotowiu technicznym w terenie. S. F. podał, że widywał wnioskodawcę w ubraniu roboczym raz w miesiącu, gdy obaj przychodzili po wynagrodzenie. Z. B. nadzorował pracę S. F. - jak stwierdził - tylko przez jakiś czas. M. W. podał, iż pracował wraz z wnioskodawcą dopiero od 1984r.

Należy podkreślić, że prawo do wcześniejszej emerytury stanowi odstępstwo od zasady powszechnego wieku emerytalnego i w związku z tym nie można poprzestać tylko na jego uprawdopodobnieniu, lecz musi zostać udowodnione, a temu służą dokumenty. Dlatego, w tej kategorii spraw podkreśla się, że same zeznania świadków, gdy nie znajdują potwierdzenia w dokumentach pracowniczych nie stanowią miarodajnego dowodu pracy w szczególnych warunkach (wyrok SA w Białymstoku z dnia 22 maja 2013r., III A Ua 952/12, LEX nr: 1327500).

Całokształt materiału dowodowego sprawy z akt osobowych i zeznań świadków nie wykazał zatem aby wnioskodawca w trakcie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w O. od 1 października 1977r. do 31 grudnia 1996r. wypełniał obowiązki wskazane w załączniku A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Oceny tej nie może zmienić fakt wydawania pracownikowi przez pracodawcę zup, kawy, mleka w trudnych warunkach pracy oraz wypłacania im dodatku z tytułu szkodliwych warunków pracy, który nie jest tożsamy z wykonywaniem pracy w warunkach szczególnych, w rozumieniu § 2 ust. 1 w/w rozporządzenia

Drugorzędne znacznie ma również okoliczność, czy wnioskodawca posiadał odpowiednie przygotowanie zawodowe do pracy na stanowisku mechanika oraz czy wystarczające w tej mierze było posiadanie - jak wskazywał apelujący – ukończonego kursu kierowców zawodowych na prawo jazdy kategorii III (k. 51). Decydujący był bowiem rodzaj faktycznie wykonywanej pracy, a w sytuacji wnioskodawcy brak jest jakichkolwiek obiektywnych dowodów potwierdzających wykonywanie pracy w szczególnych warunkach, stale i w pełnym wymiarze.

Z uwagi na powyższe należy przyjąć brak podstaw do doliczenia do uznanego przez ZUS dwuletniego stażu ubezpieczeniowego wnioskodawcy pracy w warunkach szczególnych w/w spornego okresu zatrudnienia, przez co nie spełnia on przesłanki posiadania wymaganych co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Wnioskodawca nie zrealizowałby tej przesłanki, gdyby nawet ewentualnie doliczono mu okres kilku miesięcy pracy w (...) Przedsiębiorstwie (...) w O. na stanowisku palacza c.o. w sezonie grzewczym 1995/1996. Stąd nie było zasadne

prorowadzenie rozważań w kierunku możliwości uwzględnienia tego okresu do stażu pracy w warunkach szczególnych (dział XIV poz. 1 wykazu A załącznika do w/w rozporządzenia - prace nie zautomatyzowane palaczy i rusztowych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego), gdyż i tak nie ma to wpływu na dokonywaną w niniejszej sprawie ocenę prawa wnioskodawcy do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Poza tym Sąd Apelacyjny podziela ustalenia oraz argumentację prawną przedstawioną przez Sąd pierwszej instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, który został sporządzony zgodnie z art. 328 § 2 k.p.c. Z ujęcia redakcyjnego tego przepisu wynika, że punktem wyjścia dla przedstawienia w pisemnych motywach wyroku materialnoprawnej koncepcji rozstrzygnięcia sprawy powinny być prawidłowo poczynione ustalenia faktyczne. Ustalenia muszą zaś odpowiadać postulatowi jasności i kategoryczności. W uzasadnieniu wyroku musi znaleźć odzwierciedlenie dokonany wybór dowodów, które stanowiły podstawę zrekonstruowanych faktów (podstawę faktyczną rozstrzygnięcia), a także wybór określonych przepisów, będących jego podstawą prawną, ustalenie w drodze wykładni ich znaczenia oraz zastosowanie norm prawnych w związku z poczynionymi ustaleniami faktycznymi. Takie stanowisko zajął także Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 stycznia 2011r. (II PK 168/10, LEX nr 786375), a uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie odpowiada wyżej wskazanym wytycznym.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego w sprawie nie doszło również do naruszenia przepisów art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c., art. 473 k.p.c., art. 258 k.p.c. i art. 299 k.p.c., wskazujący na reguły dowodzenia w procesie cywilnym.

Należy podkreślić, że reguły te zobowiązują przede wszystkim strony do wskazywania dowodów, z których wywodzą skutki prawne. Znajdują one także zastosowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, których przedmiotem są odwołania od decyzji organów rentowych. Oznacza to, że wnioskodawca winien wykazać, iż w spornym okresie pracował faktycznie stale i w pełnym wymiarze czasu w warunkach szczególnych (wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 22 lutego 2012 r., III AUa 1734/11, LEX nr 1129735). W niniejszej sprawie skarżący tego nie uczynił. Sąd Okręgowy prawidłowo zaś zweryfikował cały materiał dowodowy pod kątem ustalenia faktycznie wykonywanej pracy przez wnioskodawcę. Na takie ustalenia nie miała wpływu podnoszona w apelacji okoliczności wadliwego wpisywania przez pracodawcę w dokumentach załączonych do akt osobowych nazwy stanowiska zajmowanego przez odwołującego. Brak jest bowiem logicznie uzasadnionych argumentów aby uznać, iż przez cały okres zatrudnienia nieprawidłowo określano w angażach stanowisko wnioskodawcy, a powód nie reagował na to, tym bardziej, że i w świadectwie pracy (którego nie kwestionował) wskazane zostało stanowisko tokarz – mechanik samochodowy (a nie mechanik samochodowy). Należy także końcowo podkreślić, iż wnioskodawca jako tokarz (a nie mechanik samochodowy) prowadził zajęcia dla uczniów (...) przy (...) z „obróbki mechanicznej metali” dwa razy w tygodniu (podanie z dnia 2 listopada 1983r. w cz. B akt osobowych).

Niewątpliwie dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska (np. wskazana w dokumentacji osobowej), tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (wyrok SN: z dnia 1 czerwca 2010 r., IIUK 21/10, LEX nr 619638 z dnia 14 września 2007 r., III UK 27/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 325; z dnia 19 września 2007 r., III UK 38/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 329; z dnia 6 grudnia 2007 r., III UK 66/07, LEX nr 483283; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 210/07, OSNP 2009 nr 5-6, poz. 75 i z dnia 24 marca 2009 r., I PK 194/08, LEX nr 528152). Z materiału dowodowego sprawy, wbrew zarzutom apelacji, brak jest podstaw aby uznać, że wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował w warunkach szczególnych.

Niezasadny był również zarzut apelacji odnoszący się do nierozpoznania przez Sąd Okręgowy istoty sprawy. Należy podkreślić, że pojęcie "istoty sprawy", w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c., dotyczy jej aspektu materialnego, a nierozpoznanie istoty zachodzi wówczas, gdy rozstrzygnięcie sądu nie odnosi się do tego co było przedmiotem sprawy, a więc gdy sąd zaniechał zbadania materialnej podstawy żądania lub też zarzutów merytorycznych strony i w swym rozstrzygnięciu nie odniósł się do tego, co jest rzeczywistym przedmiotem sporu (zob. wyrok Sądu Najwyższego z

dnia 12 września 2002 r., IV CKN 1298/00, LEX nr 80271). W niniejszej sprawie zarzut apelacji nierozpoznania istoty sprawy nie koncentruje się na powyższych kwestiach. Bazuje jedynie na ocenie, iż dokonane przez Sąd pierwszej instancji ustalenia faktyczne są nieprecyzyjne, a ocena materiału dowodowego niedokładna.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy dokonał wystarczających ustaleń faktycznych w przedmiocie spornego okresu zatrudnienia wnioskodawcy w latach 1977 – 1996, w tym miał na uwadze jego pracę na stanowisku palacza C.O. w sezonie grzewczym 1994 - 1995. Następnie w sposób prawidłowy zweryfikował możliwość uwzględnienia tego okresu do wymaganego stażu pracy w warunkach szczególnych, oceny dokonując zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c.

Wobec tego, iż odwołujący nie udowodnił, że przez okres co najmniej 15 lat pracował w warunkach szczególnych, brak było podstaw do przyznania mu emerytury. W konsekwencji należało podzielić rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji w przedmiocie oddalenia odwołania od decyzji organu rentowego odmawiającej prawa do emerytury.

Dlatego też na mocy art. 385 k.p.c. apelację oddalono, orzekając jak w sentencji.

.